SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 15.

"ESLOVENIA LIBRE"

BUENOS AIRES,
10. APRILA (ABRIL) 1958

Nova sovjetska propaganda

Ko je Hruščev objavil v sovjetskem parlamentu sovjetski sklep, da bo ZSSR prenehala z atomskimi poskusi vseh vrst in pozval istočasno USA in Anglijo, da storita isto, je vsemu svobodnemu in seveda tudi zasužnjenemu svetu postalo jasno, da je Kremelj spet sprožil spretni propagandni manever. Ker je danes mogoče kontrolirati atomske eksplozije, pa naj jih izvedejo kjer koli na svetu, trdi Hruščev, je jasno, da ta sovjetski predlog ni propaganda, pač pa resna namera, da bi tako zavarovali svetovno prebivalstvo pred atomskim uničenjem in zagotovili trajen mir. To trditev, da je namreč nemogoče prikriti atomske eksplozije, je takoj pobil Macmillan, ki je objavil v parlamentu prav nasprotno dejstvo. Eisenhower je, kakor vedno ob takih prilikah, na tiskovni konferenci izjavil, da je ta sovjetski predlog navaden propagandni trik, Dulles pa je bil neroden, ko je dejal, da je tudi Eisenhower že mislil na to, da bi prehitel Hruščeva in on prvi objavil ameriški predlog o prenehanju z atomskimi eksplozijami. Ni tega storil, ker je bil mnenja, da bi bil preveč propagandističen.

Ni treba mnogo študija svetovnega položaja, pa človek uvidi, da je Moskva znova povzela iniciativo v zunanjepolitični propagandi. Dosegla je psihološki učinek na svetovno prebivalstvo, vedoč, da bo z objavo predloga o prenehanju z atomskimi poskusi sprožila nezadržne polemike po parlamentih, strankah in v javnosti svobodnega sveta, ker se danes že navaden zemljan zaveda smrtne nevarnosti strontija 90. Jasno je, da je bila ta objava izključno propagandni manever Kremlja, preračunan samo na to, da v množicah prikaže Sovjetsko zvezo kot pobornico mirnega sožitja med narodi, zahodne zaveznike pa kot hujskače na vojno.

O prenehanju z atomskimi eksplozijami so prvič govorili v USA že aprila 1956. Takrat se je začela v USA volilna kampanja, ki je dosegla višek septembra istega leta, ko so objavili formalni predlog v tem smislu. Eisenhower je zadevni Stevensenov predlog označil za teatralni. Od tedaj naprej je bilo na zahodni strani izraženih še več želja za prenehanje z atomskimi poskusi, kljub temu, da je postala očitna naglica, s katero je take poskuse začela delati Sovjetska zveza ter izdelovati novo atomsko in drugo ozožje. Zato je moral zahodni svet še naprej graditi svoj obrambni sistem, da zaščiti svobodo in demokracijo tako v svojih deželah, kakor tudi v vsem še preostalem svobodnem svetu. To tem bolj, ker je postalo jasno, da Sovjetska zveba razorožitve noče, kar je dokazala vsa leta, ko je številne razgovore za razorožitev izkoriščala zgolj za svojo propagando, nikdar pa ni dopustila, da bi prišlo do sporazuma za pravo razorožitev, ki bi bil prvi korak za utrditev trajnega miru med narodi. Koliko predlogov s strani zahodnih zaveznikov je bilo storjenih za zmanjšanje svetovne napetosti, za razorožitev, ki bi končno privedla tudi do ustavitve atomskih poskusov, pa je vse zavračala Sovjetska zveza, istočasno pa vedno propagandistično zavijale stvari tako in potvarjala resnična dejstva, kakor da je samo ona za mir, vsi drugi pa proti! Istočasno pa je v morju krvi zadušila poskus madžarskega naroda za osvoboditev izpod komunistične tiranije, je neusmiljeno pobijala borce za svobodo, streljala na nemške delavce in zatirala z nasiljem tudi povsod drugod sleherni poskus za osvoboditev.

Da je bil tudi zadnji sovjetski predlog za prenehanje z atomskimi poskusi samo propagandističen manever, je dokazal isti Hruščev nekaj dni zatem, ko je stavil ta predlog zahodnim zaveznikom, z izjavo na Madžarskem, da bo ZSSR s atomskimi poskusi takoj nadaljevala, če v najkrajšem času ne bo dobila od zahoda zadovoljivih odgovorov. Nihče ne dvomi, da Sovjetska zveza tega ne bo storila. Saj nikdar z atomskimi poskusi tudi prenehala ni. Na zahodu predobro poznajo vse komunistične trike in propagandistične mahinacije. Zato na sovjetske besede in predloge ne dajo nič več, pač pa zahtevajo, da jih morajo vedno spremljati dejanja. Kajti zločin nad svobodnim svetom bi bil, če bi se odgovorni možje na zahodu dali znova preslepiti od lažnivih komunističnih mirotvorcev ter bi samo za trenutek zanemarjali obrambo svobodnega sveta, pred nevarnostjo, ki mu grozi samo od komunistične strani!

PIJ XII. ZA VELIKO NOČ

Pred več kot 250.000 ljudmi, zbranimi na trgu sv. Petra v Rimu, je papež Pij XII. govoril svojo velikonočno poslanico vsemu svetu. Prvič v treh letih sv. Oče v svojem govoru ni posebej omenil komunizma, niti ni govoril o atomskem orožju. V govoru je pozval svet, naj se trudi za pravičen in trajen mir in resno opozoril narode, da ne bo ostalo skrito, kdo bo kriv nesporazuma, če do sporazuma ne bo prišlo. Pozval je vse ljudi, naj odpro svoja srca luči Kristusa, ki naj znova zavlada v tej solzni dolini. "Če notranje tragedije mučijo srca in dvomi prepletajo duha, če se laž spreminja v orožje in če se izvrši toliko zločinov, če se stiska slabotne, če se zapira nedolžne, če zakoni ne zadostujejo, če je pot do miru težka, če je, z eno besedo, ta dolina še vedno prenapolnjena s solzami kljub čudovitemu napredku modernega, izurjenega in civiliziranega človeka, potem to pomeni, da je nekaj, kar se skriva pred božjo lučjo, ki plodi in osvetljujo".

Govor je papež imel v italijanščini, potem pa je tuje romarje pozdravljal v francoščini, angleščini, nemščini, španščini, portugalščini in prvič tudi v holandščini.

Hruščev na Madžarskem

Prvo potovanje v svojstvu predsednika sovjetske vlade je Hruščev napravil v Budimpešto na Madžarskem, kjer je imel več propagandnih govorov v stilu vodje rdečega komunističnega imperija, ki se razteza od Srednje Evrope do obal Tihega ocena. V Budimpešto je prišel na proslave 13. letnice poraza nemške nacistične vojske na Madžarskem in vkorakanja sovjetske rdeče armade v Budimpešto. Govoril je o enotnosti sovjetskega imperija, o poskusih "zapadnih imperialistov", da bi satelite odtrgali od Moskve in opozoril madžarske komuniste, da jim v slučaju novega upora sovjetska vojska ne bo več pomagala, kakor je to storila pred dobrim letom dni. "Enotnost socialističnega tabora moramo čuvati kakor punčico svojega očesa", je kričal Hruščev.

S potovanjem v Budimpešto je Hruščev hotel znova poudariti, da ta dežela predstavlja del sovjetskega imperija in da Kremelj ne namerava spremeniti položaja v Vzhodni Evropi. Hruščev tudi hoče znova navezati tesne stike Madžarske z ZSSR, kakor je to storil že s Titovo Jugoslavijo in Gomulkovo Poljsko.

Ker je obisk Hruščeva na Madžarskem bil napovedan na več dni, so mnogi zapadni poznavalci kom. razmer trdili, da bo novi moskovski vodja sklical v Budimpešti konferenco satelitskih predsednikov, na kateri naj bi razpravljali o trenutnih svetovnih problemih, vključno o sovjetski objavi o prenehanju z atomskimi poskusi ter o možnosti vrhovne konference. Po istih poročilih bi morala poleg drugih priti v Budimpešto tudi italijanski komunistični prvak Togliatti in jugoslovanski komunistični diktator Tito, ki je imel prejšnji teden tajne razgovore z madžarskim predsednikom Kadarjem.

Iz seznama oseb, ki so spremljale Hruščeva v Budimpešto, so strokovnjaki tudi ugotovili, da je Kozlov in ne Mikojan postal sedaj prvi zaupnik Hruščeva. Na drugi strani pa Bulganinova zvezda ni tako močno zatemnela, kakor je bilo videti na prvi pogled, ker je bil imenovan za predsednika sovjetske narodne banke (Cosbank), s čimer bo Bulganin imel direkten vpogled v dajanje posojil, kreditov in drugih finančnih operacij, ki se bodo nanašale na izvedbo agrarne reforme, ki jo zagovarja Hruščev.

NOVI BOJI NA SUMATRI

Po zadnjih neuspehih so se nacionalistične uporniške čete umaknile na strateške položaje, odkoder nameravajo zavarovati važno pristanišče Padang, ki ga imajo nacionalisti še vedno v svojih rokah. Yakartska vlada je za napad na to pristanišče poslala močne oddelke.

Indonezijska komunistična stranka je objavila proglas, v katerem poziva ljudstvo, da je 'treba v najkrajšem času in z vsemi sredstvi uničiti upornike ter preprečiti načrte, ki jih imajo v tem delu sveta "mednarodni kapitalisti in imperialisti". Novice, ki so bile objavljene v listih, da je yakartska vlada naročila več sto najnovejših vojnih letal na Češkem, so člani vlade zanikali, čeprav je znano, da indonezijska vlada dobiva orožje od sovjetov. Nacionalistični revolucionarji pa so pozvali zahodne zaveznike, naj preprečijo dovažanje sovjetskega orožja v Indonezijo.

IZ TEDNA V TEDEN

Na področju jezera Huleh na meji med Izraelom in Sirijo so se ponovno spopadli oboroženi oddelki obeh držav.

Pri volitvah v Kanadi je z ogromno večino zmagala konservativna stranka, ki jo vodi John Diefenbaker. S to zmago si je Diefenbaker zagotovil tisto večino v parlamentu, ki mu je manjkala od lanskih volitev, da bo lahko nemoteno izvršil delovni program svoje vlade. Diefenbakerjeva politika je zlasti različna od politike prejšnjega, 22 let trajajočega režima liberalcev pod vodstvom St. Laurenta v tem, da se konservativci nočejo v vsem in popolnoma povezati z gospodarsko-političnim ustrojem USA, pač pa si iščejo partnerjev preko Anglije tako v Evropi kakor drugod.

Sredi marca sta se tajno sestala Tito in Kadar, da se dogovorita o novi politiki, kakor so javili poznavalci komunističnih zadev na zahodu. Temu sestanku naj bi sledil obisk Hruščova v Budimpešti, združen s sestankom glavnih komunistov vzhoda in zahoda v svrho ponovnega oživetja nekakega Kominforma. Hruščov je v Budimpešto res prišel in tam med drugim delavcem povedal, da "ne smete misliti spet na rusko pomoč, ako pride ponovno do kontrarevolucije. To pot si boste morali sami pomagati," ako si bodo hoteli obdržati sedanjo demokratično svobodo."

Delno iz strahu pred atomsko vojno, delno pa v namenu, kako izriniti amer. in druge čete iz Evrope je pred meseci poljski zun. min. Rapacki objavil načrt, po katerem naj bi vse področje od Baltskih držav preko Srednje Evrope, vključno obe Nemčiji, do Balkana proglasili za nekako atomsko prosto cono, v kateri ne bi smeli delati nobenih poskusov in tudi ne imeti orožja na atomski osnovi. Rapackijev načrt, o katerem so nekateri celo pisali, da se je rodil v glavah emigrantskih Poljakov, ki na vsak način poskušajo priti v neko sožitje z Gomulko, je zemljepisno obsegal področje Intermariuma, načrta, ki je bil v modi takoj po II. svet. vojni, ko so emigrantski politiki hoteli dokazati zahodu veliko napako pripustitve Sovjetov tako globoko v notranjost Evrope. Na Rapackijev načrt so na zahodu odgovorili negativno, zavedajoč se, da bi taka prosta cona bila na milost in nemilost prepuščena ev. sovj. napadalnim podvigom. Poleg Rapackija so se za tako cono zavzemali posebno jugoslov. komunisti. Sedaj so kitajski komunisti objavili podoben predlog, nanašajoč se na azijsko ozemlje, kjer naj bi namestitev atomskega orožja na področju Južne Koreje, Japonske in Čankajškove Formoze ogrožala miren razvoj azijskih narodov. Na Rapackijev plan je sedaj odgovoril tudi vodja angl. opozicije Gaitskell, bodoči šef vlade, ako laboristi zmagajo. V tej možnosti so njegove izjave pomembne, ker kažejo na bodočo politiko laboristične vlade. Gaitskell je dejal med drugim: "Omejitev razorožitve samo na dejstvo ustvaritve atomsko nevtralne cone v Evropi bi nujno vodila v krivo tolmačenje ravnotežja sil: to dejanje bi moralo spremljati drugo, in sicer občutno zmanjšanje vojaških edinic običajnega značaja, v katerem pa so sile. Varšavskega pakta daleč pred zahodnimi." Pravo pomirjenje bi bilo doseženo, meni Gaitskeli, ako bi bile umaknjene vse čete iz obeh Nemčij, Poljske, Češko-Slovaške in Madžarske; potem bi morale štiri velesile podpisati dogovor o stalnosti meja teh držav in obenem združiti Nemčijo. Šele potem bi zah. Nemčija zapustila Atlantski pakt, vzhodne dežele pa Varšavskega.

V krogih zah. nemške vlade je vzbudilo precej vroče krvi dejstvo, da je v letošnjem vatikanskem pregledu kat. Cerkve na svetu pri nemških škofijah, sedaj pod poljsko oblastjo, naveden kraj samo v poljskem jeziku in ne nemškem, kakor je bil prej.

395 sovj. divizij stoji nasproti 196 zah. sil, od katerih je 15 amer. v stalni pripravljenosti — 6 na področju USA, 5 v Evropi, 2 na Japonskem in Hawaiijih in dve na Koreji. Sovjeti imajo lastnih divizij 175, računajo pa lahko še na 200 divizij znotraj sovj. bloka držav.

Mlad. komite KP v Befetacu, Rusija, je hotel svojim bližnjim pokazati ves blišč poroke dveh res pravih mladih komunistov, predanih ideji in prežetih s disciplino. Tako so izbrali Evgenija Ivanova in Sonjo Gavrilajevo: dali so natisniti z zlatimi črkami vabila, dali so jima na razpolago luksuzno opremljeno stanovanje in napravili zbirko poročnih daril. Na poročni dan je vsa povorka z mladim parom na čelu stopala po ulicah in nosila napis: "Takšna je poroka komunistične mladine". Napravili so banket in govorili, pili in peli. — Teden dni kasneje pa se je sekretar komiteja podal na obisk k mlademu paru in nemalo začuden ugotovili, da sta mladoporočenca oddala stanovanje naprej, si razdelila med seboj poročna darila in se odpravila vsako v svojo smer znotraj ZSSR.

Na sovj. predlog zah. velesilam o skupnem prenehanju poskusov z atomskim orožjem doslej zahod še ni uradno odgovoril. MacMillan se z Evropejci dogovarja o skupnem odgovoru.

Po statističnih podatkih OZN je znašalo število prebivalstva na svetu sredi leta 1956 2,737 milijonov ljudi, napram 2,495 milijonom v letu 1950.

KUBA SREDI DRŽAVLJANSKE VOJSKE

Poveljnik upornikov Fidel Costro je izdal povelje za splošen napad na vlado Fulgencija Batiste. Ta napad naj bi spremljala splošna stavka v vsej deželi. Do te pa še ni prišlo. V stavko so doslej stopili samo še železničarji v važnem žel. križišču Camugüey. Med vladnimi četami in uporniki je prišlo na nekaterih mestih do ostrih spopadov. Vladna poročila navajajo, da so se morali uporniki povsod umakniti z izgubami. Fulgencio Batista je na tiskovni konferenci časnikarjem zatrjeval, da je upornik Fidel Castro s svojimi ljudmi obkoljen ter da je njegov podvig obsojen na neuspeh. Dejal je tudi, da stoji za njim svetovni komunizem, ki da ga tudi podpira.

Po zadnjih poročilih so uporniki poostrili napade na vladne čete. Am. zun. minister Dulles je pa izjavil, da bo kubanski predsednik Batista dobil v USA še več orožja.

LAS VISITAS A VARIOS PAISES SUDAMERICANOS DEL PRESIDENTE ELECTO

El doctor Arturo Frondizi inició el lunes pasado su visita a varios países sudamericanos en un avion Douglas DC-6 de Aerolíneas Argentinas puesto especialmente a su disposición por el gobierno.

Según su programa de viaje el presidente electo permaneció durante el día del lunes pasado en la República Oriental del Uruguay donde fué recibido con gran júbilo popular, y martes pasado partió hacia Rio de Janeiro, donde se quedará hasta el jueves 10, fecha en que se trasladará a Sao Paulo. A las 20 de ese día el doctor Frondizi regresará con su comitiva a esta capital adonde su llegada esta prevista para las primeras horas del viernes.

El 14 partirá con destino a Chile, a donde llegará poco después de mediodía. El miércoles 16 viajará desde Santiago a Lima, Perú. Según anuncio el presidente electo visitará luego Ecuador.

OBISKI IZVOLJENEGA ARGENTINSKEGA PREDSEDNIKA RAZNIM JUŽNOAMERIŠKIM DRŽAVAM

Dr Artur Frondizi, novoizvoljeni argentinski predsednik, je v ponedeljek začel z obiski raznim južnoameriškim državam. Tega dne je v jutranjih urah odpotoval s svojim spremstvom z letalom Douglas DC-6 Argentinske letalske družbe, ki mu ga je dala na razpolago sedanja vlada, v sosednjo republiko Uruguay.

V Uruguayu so izvoljenemu argentinskemu predsedniku priredili navdušene sprejeme. Na obisku v tej republiki je ostal v ponedeljek, nakar je odpotoval v Rio de Janeiro v Brazilijo, kjer bo ostal do četrtka. Tega dne se bo podal na obisk še v brazilsko mesto Sao Paulo, odkoder se bo vrnil domov v Buenos Aires, kjer je njegova vrnitev napovedana za petek dopoldne.

Dne 14. aprila bo dr. Frondizi odpotoval v Čile. V sredo 16. aprila bo pa iz Čila nadaljeval potovanje v Limo v Perú. Dr. Frondizi namerava zatem obiskati še Ecuador.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

GAMA 1958

Amerikanci so pred 14 dnevi pognali s Cabo Cañaveral na polet okoli zemlje svoj tretji satelit Gama 1958. Z raketo Jupiter-C, ki je pognala prvi ameriški satelit Alfa 1958 v vsemirje, je odletel na pot okoli našega planeta tudi Gama 1958. Ta satelit je skoro v vsem podoben Alfi 1958. USA je po številu umetnih satelitov v vsemirju prekosila Sovjetsko zvezo. Tako danes okoli Zemlje krožijo trije ameriški sateliti in še eden sovjetski, Sputnik II. Za ta teden napovedujejo konec Sputnika II, nakar bodo ostali samo trije ameriški sateliti.

Gama 1958 ali Explorer III — drugi umetni satelit vojske, Beta 1958 ali Explorer II, se je ponesrečil — je po prvih ugotovitvah strokovnjakov zletel nekoliko izven določene poti ter bo zato imel krajšo življenjsko dobo, kakor so jo predvidevali.

Amerikanci se sedaj z vso naglico pripravljajo na pogon rakete in drugih vozil na Luno. Prav tako preizkušajo letalo-raketo X-15, s katero nameravajo pognati na polet okoli zemlje po vsemirskem prostoru prvega človeka. Tak poskus da bodo mogli izvesti ob koncu letošnjega ali prve mesece prihodnjega leta.

Primerjave med posameznimi umetnimi sateliti so naslednje:

	Sputnik I	Sputnik II	Alfa 1958	Vanguard	Gama 1958
Datum	4.10.57	3.11.57	31.1.58	17.3.58	26.3.58
Hitrost	28.000 km/h	28.000 km/h	26.000 km/h	30.000 km/h	26.000 km/h
Višina	272-928 km	288-1920 km	363-2520 km	640-4000 km	?
Teža	83 kg	505 kg	13,8 kg	1,4 kg	13,8 kg
Dolžina	57,5 cm	?	200 cm	10 cm	200 cm
Premer	57,5 cm	?	15 cm	16 cm	15 cm
Čas poleta	96 minut	103 minute	115 minut	133 minut	121 minut
Življenje	3 mesece	5-6 mesecev	2-4 leta	5-10 let	4-6 mesecev

VREDNOTE

so zbornik razprav, ki ga kot glasilo Delovnega občestva za Slovenski katoliški institut izdaja Slovenska kult. akcija v Argentini. Sedaj je v uredništvu g. Rude Jurčeca izšla na 120 straneh že 4. knjiga.

V njej je objavljenih pet razprav. Prvo je pod naslovom **Svoboda mesa pri M. M. Tarejevu** napisal dr. Pavel Krajnik. Posvečena je vzhodnemu bogoslovju, zlasti moralnemu, prav tako se pa tudi bavi z dogmatiko in bliblicistiko. Razprava razodeva strokovnjaka v vprašanjih vzhodnega bogoslovja. To je g. dr. Pavel Krajnik dokazal že tudi z raznimi predavanji, ki jih je imel v Bs. Airesu po svojem prihodu v Argentino, pa tudi z dosedaj objavljenimi članki o problemih vzhodnega bogoslovja. Sedaj je postal tudi profesor za vzhodno bogoslovje na slovenski bogoslovni fakulteti v Adrogueju.

Vinko Brumen tudi v emigraciji nadaljuje nad vse koristno delo z zbiranjem gradiva, ki se nanaša na življenje in javno delovanje dr. Janeza Ev. Kreka. V 4. knjigi Vrednot nadaljuje z objavo zbranega gradiva in podatkov, s katerimi je prikazal in pojasnil **"Krekovo delo v letih 1900-1907"**. V poglavju Krek pri socialnem in gospodarskem delu govori o dr. Krekovem delu v delavskih organizacijah ter v delavskem stavbnem društvu, zatem popisuje njegovo vlogo pri organiziranju slovenskega zadružništva. V naslednjem poglavju se bavi s Krekovim izobraževalnim in sorodnim delom, zlasti z njegovim delom v Slovenski krščanski socialni zvezi, ki se je pozneje razvila v centralo vseh slov. kat. prosvetnih organizacij. Prikazuje dalje dr. Kreka kot predavatelja na številnih prireditvah, opiše Krekov boj za treznostno gibanje, poda sliko Krekovega izobraževalnega dela v raznih ustanovah in opiše njegove stike z dijaštvom. Posebno poglavje je posvečeno Krekovemu duhovniškemu in slovstvenemu delu in njegovemu zasebnemu življenju. Kdor bo prebral to lepo in temeljito razpravo, bo g. dr. Vinku Brumnu še bolj hvaležen za vse, kar je o dr. Kreku napisal. Napisal je pa tako, kakor je treba tako stvar napisati: podal je resnično sliko velikega slovenskega moža z vsemi njegovimi vrlinami in slabostmi, brez katerih nobeno živo bitje ni. G. dr. Brumna samo prosimo, da z zbiranjem in objavljanjem tega gradiva nadaljuje, da bomo imeli tako zbran ves material, ki se nanaša na dr. Jan. Ev. Kreka.

Dr. Ivan Ahčin, po dr. Kreku in dr. Ušeničniku največji slovenski sociolog, je za pričujoči zbornik napisal razpravo **"Filozofija automacije"**. O tem vprašanju je dr. Ahčin že predaval na kulturnem večeru SKA Dr. Ahčina in njegovo delo g. Marijan Marolt označuje takole: "Ušeničniku sledi s precizno filozofsko točnostjo, Kreku z logično dedukcijo, z izpeljavo norm na praktično uporabo".

Sodobna vzgojna stopnja družabnega nauka je druga sociološka razprava v tem zborniku. Napisal jo je Stanko Mikolič, ki je sadaj profesor za socialna vprašanja v Kolegiju sv. Jožefa v. W. Hartfordu v državi Connecticut v USA. V članku razčlenjuje zgodovinski razvoj naukov o družboslovju v starih časih do nastanka prave sociologije.

Pesnik in literarni zgodovinar dr. Tine Debeljak je objavil obširno študijo o **Antonu Žaklju**, (rojen 14.X.1815), pesniku, ki je v slovenski literarni zgodovni znan pod imenom Rodoljub Ledinski. Iz objavljenega gradiva pisec razprave prihaja do zaključka, da je bil Anton Žakelj pomemben slovenski pesnik, ki je dobro poznal tako nemško, kakor tudi ted. italijansko pesništvo, še bolj pa slovansko, češko, slovaško, poljsko in rusko.

Revija je tako tudi letos izpolnila svoje poslanstvo. Omogočila je, da so bile v njej objavljene razprave naših znanstvenikov ter kulturnih delavcev v izseljenstvu. V novem letniku jo bo zamenjal Zgodovinski zbornik, ki bo služil istemu namenu.

Posamezni izvod stane 30 argentinskih pesov, v Italiji 800 lir, v ostalih državah pa 2 dolarja.

LETOŠNJA SEZONA V BARILOČAH

Proti pričakovanju smo precej zaostali za lanskim letom in v gospodarskem pogledu sezona ni prav nič ugodna. Vzroki za to so različni: razne stavke, volitve sredi februarja in pretirane hotelske cene.

A če so na splošno Bariločani nezadovoljni, je pa vendar vsaj ena plat turizma v stalnem porastu: to so prijatelji narave, ki žive skromno, razmeroma malo trošijo in si ogledajo vse, kar morejo.

Poleg velikomestnih "mochileros" različnih narodnosti je tudi slovenski planinski turizem v naraščanju. V primeri s sezono 1956/57 smo ugotovili skoraj 100% prirastek in imeli smo priložnost spoznati slovenske goste celo iz Kanade in Brazilije.

Dolga leta smo v poletju srečavali v Bariločah že poznane obraze. Kdor se je znašel enkrat tu doli, ta je spet in znova prišel obiskat patagonske gorske vršace.

A v januarju in februarju 1958 smo zabeležili rekorden poset novih, po večini mladih ljudi, ki so se brž navdušili tu doli za planinski svet. Napol dograjeni "Planinski stan" je presenetljivo dobro služil svojemu namenu, pa tudi Budinekova gostilna je bila za goste privlačna, ker je ob jako zmernih cenah nudila letoviščarjem vso potrebno udobnost.

V "Stanu" sta prenočevali ob svojem bivanju v deželi jezer poleg posameznih planincev dve večji mladinski skupini: fantje iz Mladinskega doma v Ramos Mejia in Slovenski skavti.

Skupina iz Mladinskega doma je oblezla menda vse, kar se je v tem kratkem času dalo napraviti: Catedral, Lopez, Tronador, Jacob. Z zanimanjem smo opazili med njimi posameznike, ki bi se verjetno razvili v sposobne plezalce, če bi imeli priliko zato.

Skavti so se predstavili kot izredno dobro organizirana družbica. Z lepo večerno predstavo v svojem prijetnem taborišču, ob kristalnih vodah jezera Moreno, v bližini veličastne Lopezove stene, so se predstavili s skavtskimi igricami, recitacijami in komičnimi prizori. Dokazali so, da je njihova organizacija važen vzgojni činitelj, ki zasluži vso podporo. Navdušeni smo bili nad lepo slovenščino, ki so jo govorili dečki, ki so vsi zrastli v Ameriki.

Buenosaireški planinci so dosti hodili, a napravili tudi nekaj resnejših plezalnih tur.

V prvi vrsti omenjam seveda Jureta Olejnika. Podprt od J. Trudna je ponovil vzpon na "Aguja Frey" nad zavestiščem Frey ob Tončkovem jezeru. Ta prvi razrešil rajnki W. Clerch. Olejnik, prvi razrešil rajnki. W. Clerch. Olejnik, ki se je svoje dni uril v črnogorskih in bosanskih hribih, se tako uvršča med naše najsposobnejše plezalce in upamo, da se z njim kmalu spet vidimo "na terenu"...

Marko Martelanc z gospo in Tinetom Debeljakom je napravil argentinski vrh Tronadorja, Primož Marolt in Stane Fajfar pa sta plezala z menoj Lopezov Torre. Prepričan sem, da se bodo prihodnje leto vsi tisti, ki so se zdaj prvič pritaknili bariloških skal, znova vrnili sem doli.

Ob koncu sporočam vsem obiskovalcem, da se tlakovanje cest počasi, a vztrajno nadaljuje in upamo, da bomo prihodnje leto vsaj v središču mesta hodili po cementnih ulicah. V zameno nam je zgorel pomol in malo je manjkalo, da se ni vnela tudi edina bariloška ladja "Modesta Victoria". Rašili so jo požrtvovalni prostovoljci, ki so pod ognjenimi zublji plavali in veslali do barke ter jo ob huronskem kričanju vseh Bariloč srečno izvlekli iz gorečega pristanišča.

VA

Iz buenosaireškega koncertnega življenja

SLOVENSKA PESEM V COLONU

Glasbena revija Buenos Aires Musical je v letošnji marčni številki objavila zanimiv pregled sinfoničnih koncertov v pretekli sezoni v argentinski prestolici. Po tem pregledu je lansko leto 8 orkestrov priredilo v celoti 119 sinfoničnih koncertov. Nad 30 dirigentov argentinskih in tujih se je predstavilo občinstvu na teh koncertih. V pregledu so vsi poimensko navedeni in se nahaja med njimi tudi **Drago Mario Šijanec**, bivši dirigent ljubljanskega radijskega orkestra, ki nastopa v Argentini pod psevdonimom Mariano Drago. — Pri večini teh sinfoničnih koncertov (pri 74) so sodelovali razni solisti. V navedenem pregledu, kjer so vsi solisti poimensko našteti, najdemo poleg najbolj priznanih argentinskih umetnikov imena gostov mednarodnega slovesa, tako med pianisti, violinisti, pevci in drugimi. Od Slovencev je med temi navedena koncertna in operna pevka altistka **Franja Golobova**, bivša članica ljubljanske in beograjske opere.

Letošnjo koncertno sezono pa so otvorili v Buenos Airesu pretekli teden z gala predstavo v gledališču Colon. Ta gala predstava je bila obenem proslava 50 letnice obstoja gledališča Colon. Izvajali so Beethovnovo Deveto sinfonijo. V kvartetu je pel tenorski del tenorist **Anton Dermota**, ki je že dolgo vrsto let član dunajske opere. Rodil pa se je Anton Dermota v Kropi in je svojo pevsko kariero začel v Ljubljani. Danes je eden izmed posebno cenjenih tenorjev ne le v Evropi, ampak tudi drugod po svetu. V torek, 8. t. m. je imel Anton Dermota samostojen koncert v gledališču Colon, ki je izredno lepo uspel. Na sporedu so bile pesmi Schumana, Brahmsa in Straussa. Anton Dermota je s svojim izvajanjem občinstvo tako zajel, da po končanem sporedu nobeden ni vstal s sedeža, ampak je bilo ploskanja in odobravanja toliko, da je moral Dermota dodajati še in še. Dodajal je v glavnem Straussa in Schuberta. Med te pesmi pa je uvrstil "pesem svoje domovine" kakor jo je sam napovedal in sicer Kje so tiste stezice. Verjetno je bilo to prvič da je s Colonskega odra odmevala slovenska pesem in to v odlični Dermotovi izvedbi.

Včeraj zjutraj se je Dermota z letalom vrnil na Dunaj.

G. duhovni svetnik Karel Škulj obhaja 10. aprila t. l. 75. letnico svojega življenja. Ko je lani slavil zlatomašniški jubilej, smo o njegovem javnem ter kulturnem delu poročali v daljšem članku. Izrazili smo prošnjo in željo, naj bi mu Bog naklonil še dolgo življenje, da bi ga mogel še naprej posvečati slovenskim izseljencem. To željo in prošnjo ponavljamo sedaj ob njegovem 75. letnem življenjskem jubileju in mu iskreno kličemo: še na mnoga leta!

ARGENTINA

V večinski intransigentni radikalni stranki so imeli v zadnjem času več sestankov. Na nekaterih je bil navzoč tudi novoizvoljeni predsednik republike dr. Frondizi, ki je tudi predsednik te politične skupine. Pazpravljali so o preosnovi vodstva stranke. To vprašanje je nujno, ker so skoro vsi dosedanji vidnejši člani pri zadnjih volitvah bili izvoljeni na take položaje v državni upravi, da bodo morali dati ostavke na svoja mesta v stranki. Razpravljali no tudi o vprašanju zasedbe mest v javni upravi pod novo vlado. Ugotovili so, da za vsa mesta, ki jih je dobila z izvolitvijo intransigentna radikalna stranka, ne bo imela zadosti svojih ljudi. Zato ni izključeno, da bodo na taka mesta postavljali tudi sposobne ljudi iz drugih strank, ki so pri zadnjih volitvah glasovali za dr. Frondizija. Na sestanku s strankinimi funkcionarji jih je dr. Frondiziji tudi obvestil o vsebini svoje poslanice, ki jo bo prebral dne 1. maja po zaprisegi. V njej bosta kot prva zakonska osnutka, s katerima se bo bavil novi narodni kongres, zakon o spremembi denarnega sistema in zakon o široki amnestiji. Za amnestijo so vse demokratske stranke, so pa proti temu, da bi se amnestija mogla nanašati tudi na Perona. V intransigentni radikalni stranki se je prejšnji teden sestalo tudi častno sodišče ter je na zahtevo buenosaireške strankine organizacije izključilo iz stranke urednika strankinega glasila Resistencia popular Ramona Tabordo. Mož pa uživa na drugi strani zaupanje predsednika dr. Frondizija in je bil celo po izključitvi iz stranke v dr. Frondizijevem spremstvu ob obisku Uruguaya.

Buenos Aires ima novo senzacijo. V sredo pred velikonočnimi prazniki sta izginila otroka Patricija Viljema Kellyja, voditelja znane nacionalistične aliance, ki je s svojimi napadalnimi oddelki nastopala kot borbena skupina prejšnjega režima. Sta to 15 letna Beatriz Marta in 9 letni sin Viljem Aleksander. Živela sta pri svoji materi, s katero je pa bil peronistični funkcionar ločen. Neka ženska, ki je s Kellyjem imela zveze, je izpovedala, da je otroka ugrabi sam Kelly, ker da ji je sporočil, da bo to storil. Kelly da je telefonično sporočil tudi svoji bivši ženi, da sta otroka pri njem na varnem. Eden od buenosaireških dnevnikov je dobil tudi Kellyjevo sliko, kako se po mestu sprehaja s svojima otrokoma. Policija je spravila ves svoj aparat na noge, da ugotovi, ali je Kelly res sam v Buenos Airesu, ali so njegova otroka ugrabili njegovi pristaši z namenom, da ju spravijo čez mejo.

Prispevajte v tiskovni sklad

Dr. Peter Klopčič

Slovenci in skupni evropski trg

Kakor znano se je šest evropskih držav: Francija, Italija, Zahodna Nemčija, Belgija Nizozemska in Luxemburg zedinilo, da ustanovijo za vse te dežele skupni trg (tržišče). Carinske meje med njimi bodo postopoma odstranjene in delavci se bodo lahko svobodno gibali in hodili za delom na področju teh šestih držav. Skratka: namesto šestih gospodarskih enot v manjši obliki in obsegu se bo razvila ena sama velika in močna gospodarska enota, ki naj tvori zasnutek skupnega trga za vso Evropo.

Teoretični činitelji, ki svetujejo skupni trg, temeljijo na izgledih večje gospodarske učinkovitosti. Razlogi take večje gospodaske učinkovitosti so trije. Prvi razlog je v možnosti povečanja proizvajalne dosegljivosti tudi v primeru, da domači narodni trg ni dovolj velik, da bi tako povečano proizvodnjo dovolil v najboljši gospodarski dimenziji; ali pa, če bi se ta dala doseči, bi šla na račun take standardizacije, ki bi je kupci ne hoteli sprejeti. Drugi razlog je v večji izrabi razlik v primerjalnih stroških in to zaradi večje mednarodne specializacije in zaradi pospeševanja proizvodnje posameznih dobrin tam, kjer je proizvodnja najcenejša. Verjetno se bodo dosegli največji uspehi ravno v poljedelstvu. Tretji razlog je povečanje konkurence, ki bo pospeševala večjo učinkovitost v upravi in delu.

Poglejmo sedaj, kakšne so slabe strani takega skupnega trga in sicer na splošno, ne konkretno za nas Slovence.

Proti skupnemu trgu govorijo tudi trije razlogi:

1) Nevarno je, da bi se zasebna industrija selila in tako povročila brezposelnost.

2) Obstoja nevarnost, da se zniža življenjska gladina delavcev v bogatih deželah, če se formira popoln skupni trg, v katerem bo prosto krožila delovna sila. Ta zadržek bi bil za Slovenijo bolj pozitiven kot negativen, ker bi bilo iz Slovenije možno izvažati delovno silo v dežele z višjim življenskim standardom, kot so n. pr. Nemčija in Francija. Toda, če pomislimo, da se računa z možnostjo, da se vključijo v skupni trg tudi kolonije, protektorati in mandatna ozemlja, bi bila oškodovana tud Slovenija po invaziji arabske delovne sile, ki je zelo cenena in obilna.

3) Ko bi bile enkrat vse države v skupnem trgu, bi se lahko zgodilo, da bi pri določanju denarne in davčne politike te države bolj upoštevale plačilno bilanco kot pa ohranitev polne zaposlenosti. V tem slučaju bi bila deflacija edino sredstvo, da se zmanjša uvoz.

Druge slabe strani skupnega trga so, da si veliko ljudi zamišlja, da bo skupni trg takoj dvignil življenjsko raven prebivalstva. Treba je pa upoštevati, da bo vsa združena Evropa skupno z Anglijo imela 263 milijonov prebivalcev v primeri z Z. D. Amerike, ki imajo 166 milijonov in Rusijo, ki ima 215 milijonov ljudi. Tudi, če bi imeli tako velik trg, to ne pomeni, da bo njegova kupna moč večja kot ona Z.D.A. kajti kupna moč Evropejcev ni tako velika kot Amerikancev.

Podčrtati je treba na tem mestu, da narodni dohodek ne zavisi toliko od večje ali manjše carinske zaščite, temveč od primernih investicij in od povečanja produktivnosti.

Predvideva se lahko, da se bodo po izgradnji skupnega evropskega trga investicije nalagale tam, kjer bo to narekoval gospodarski princip. Upoštevajoč tako ogromen trg, lahko računamo, da bodo po tem principu izvršene investicije odločilno vplivale na porast produktivnosti, ki je osnova za povečanje dohodka. Če pa bodo posamezni narodi še naprej sledili le narodnemu egoizmu in ne bodo upoštevali gospodarskih načel, bo preteklo veliko časa, preden se bodo pokazali pozitivni rezultati specializacije trga in povečanja produktivnosti.

Slovensko gospodarstvo v skupnem trgu

Ko smo postavili teoretični okvir izgledov za skupni trg, z vsemi njegovimi prednostmi in nedostatki ter zadržki, poglejmo sedaj konkretno posledice slovenskega oz. jugoslovanskega gospodarstva v takem skupnem trgu. Pravimo: jugoslovanskega, ker je trenutno slovensko gospodarstvo tako povezano z ostalim jugoslovanskim, da je nemogoče govoriti konkretno samo o prvem.

Najprej vprašanje: ali bi slovenska industrija mogla konkurirati z industrijo zapadnih dežel, ki imajo veliko industrijsko tradicijo? Skoraj z gotovostjo bi lahko zatrdili, da bi del slovenske industrije propadel. Katere industrijske panoge bi bile najbolj oškodovane?

Metalurška industrija, tako črna kot barvana, bi v veliki meri izginila. Jeseniške visoke peči ne bi mogle konkurirati s cenenim nemškim in francoskim jeklom. Isto velja za jeklarno v Ravnah. Tudi za ptujsko tovarno aluminija (v Strnišču) bi bila konkurenca zelo velika in to predvsem zaradi neprimerne lege tovarne. Biti bi morala v kakem pristanišču, kamor bi se lahko poceni dovažal boksit.

Avtomobilska in električna industrija (stroji in aparati) bi skoro gotovo propadla, ker ne bi mogla tekmovati s proizvodi zapadno-evropskih držav, ki so veliko cenejši.

Tudi za tekstilno industrijo bi nastopile težave, vendar v manjši meri, ker ima ta industrija v Sloveniji precej veliko tradicijo, ker te industrije ni mogoče tako avtomatizirati kot n. pr. avtomobilsko, in ker prevoz surovin ni tako težaven kot n. pr. v metalurški industriji.

Kar se kemične industrije tiče, je težko predvidevati, kakšen bi bil razvoj v skupnem trgu; vendar lahko predpostavljamo, da tista industrija, ki je naslonjena na slovenske surovine (rjavi premog in les), bo zmožna preživeti in premagati konkurenco in se bo celo še bolj razvila.

Industrije, za katere je upati, da bi se razmahnile in povečale po vstopu v skupni trg, so sledeče: lesna, živilska, usnjena, gradbena in proizvodnja električne sile. Te industrije imajo veliko tradicijo, so osnovane na domačih surovinah in — kar je glavno — že delj časa uspešno konkurirajo s svojimi proizvodi na svetovnih trgih.

Poglejmo sedaj, kaj bi bilo z rudarstvom, gozdarstvom in poljedelstvom. Te panoge se omenjajo šele sedaj zato, ker bodo čutile manj vpliva od razširitve trga. To pa zato, ker so te panoge vedno naslonjene na gotove naravne pogoje gotove dežele in ne zavise od večje ali manjše avtomatizacije, oziroma večje ali manjše proizvodnje, ki bi odločilno vplivala na dokončno ceno izdelka. Pri vseh teh panogah so naravni pogoji odločilnejši, kot pa višina tehniškega napredka (tehnizacije). Tako se n. pr. — kljub visoki stopnji tehniškega napredka — ne more kopati premog tam, kjer ni rudnika. Nasprotno pa se izdelujejo avtomobili tam, kjer je tehniški napredek na višku, dočim surovine pripeljajo.

Omenjene tri panoge bi se v skupnem trgu razširile in bi prodajala svoje izdelke bolje kot v sedanjem trgu in to tako slovenske kot celokupne jugoslovanske proizvode.

Možno je torej predvidevati, da bi v Sloveniji, ki bi bila vključena v skupni trg, izginila vsa njega težka industrija in precej lahke. Ostalo bi pa nekaj industrijskih panog, ki so navezane na ugodne lokalne pogoje (surovine, energija itd.).

Ali bi po vsem, kar smo povedali, bilo za Slovence priporočljivo, da se vključijo v skupni trg, kadar bi to vprašanje postalo zanje akutno. Kaže, da bi skupni trg vplival povoljno na slovensko gospodarstvo šele čez mnoga leta. Zaradi tega vključitev v skupni trg za Slovence ne bi bila ugodna vse dotlej, dokler ne bo slovenska industrija in sploh vse naše gospodarstvo dovolj močno, da bo lahko uspešno tekmovalo z zapadnimi državami. Več drugih narodov v Evropi je zavzelo isto stališče kot n. pr. Finska, Norveška, Portugalska.

Z ozirom na to, da je razvoj modernega gospodarstva usmerjen proti ustvarjanju večjih gospodarskih enot nastane vprašanje, kaj naj Slovenci storimo z ozirom na to gibanje. Ali naj ostanemo brezbrižni in čakamo (ker smo majhen narod), da nas bodo drugi porinili tja, kjer nas bodo oni hoteli imeti, ali pa bomo skušali sami vplivati na formacijo gospodarskih enot?

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Novice iz Slovenije

V **Ljubljani** je v začetku marca umrla znana pesnica in prevajalka gospa Lili Novotny. Umrla pesnica se je rodila 24.XII.1885 v Gradcu. Mlada leta je preživela v graškem nemškem meščanskem okolju, po prihodu v Ljubljano pa se je popolnoma vživela v slovenske razmere. Svoje prve pesmi je začela pisati v nemščini. Na pobudo pok. pesnika Otona Župančiča jih je začela pesniti tudi v slovenščini. Objavljala jih je v Ljubljanskem Zvonu in Sodobnosti, po vojni pa v revijah Novi svet, Obzornik, Naša žena, Ciciban in Naša sodobnost. Leta 1941 je izšla njena pesniška zbirka "Temna vrata". Naslednje njeno delo je bilo "Lirika v času moderne", ki jo je leta 1952 izdala skupno z literarnim zgodovinarjem dr. Linom Legišo. V nemškem jeziku je izdala dve knjigi prevodov iz slovenskega pesništva. Leta 1933 je izšla knjiga "Blaetter aus der slowenischen Lyrik", leta 1936 pa prevod Prešernovih pesmi pod naslovom "Gedichte". Istega leta je izdala tudi izbor jugoslovanske ženske lirike "Jugoslawische Frauenlyrik."

Slovenci so se vedno radi učili tujih jezikov. Zanimanje za nje je ostalo tudi pod rdečimi gospodarji, toda za jezike, ki jih komunisti najbolj ne obrajtajo — za angleščino, nemščino, francoščino. Največje zanimanje je pri mladini za angleščino. Tako so morali v letošnjem letu v jezikovni šoli Ljudske univerze v Ljubljani odpreti kar 10 prvih letnikov, t. j. tri več kot so jih pa imeli lani. Takoj za angleščino je nemščina, zatem francoščina. Za ruščino zanimanje ni veliko.

Tobačna tovarna v Ljubljani je kot prva v Jugoslaviji začela letos izdelovati cigarete s filtrom.

V **Sloveniji** imajo nove toplice pri Podčetrtku. Topli vrelec ima 33.5 stopinj C. in 4.7 Machovih enot specifične radioaktivnosti. Je to najbolj radioaktivni vrelec v Slovenji, kajti Rimske toplice imajo samo 3.4 enote, Dolenjske 2.1, Laške o. 5, Dobrna pa o 6.

Jugoslavija bo letos sodelovala s svojimi proizvodi na raznih inozemskih mednarodnih gospodarskih razstavah. Zlasti bo zastopana na velesejmih v Bruslju in v Nev Yorku v Severni Ameriki, kjer do zlasti razstavila svojo slivovko, razna buteljčna vina, leseno robo ter usnjene izdelke.

Za stoletnico, odkar je Levstikov Martin Krpan prvič izšel v celovškem Janežičevem Glasniku, je družba "Triglav film" v Ljubljani dovršila priprave, da bo to klasično slovensko povest ovekovečila tudi v barvnem filmu. Zgodbo o Martinu Krpanu je za film predelal Matej Bor. Ista družba bo izdelala tudi še celovečerni film z naslovom "Dobro morje". V njem bo prikazano življenje in delo dalmatinskih ribičev, med kratkimi filmi bo pa eden posvečen konjem lipicancem, ki so znani po vsem svetu. Imajo pa ime po vasi Lipica na Krasu, kjer obstoja še danes konjerejska postaja. Izdelavo tega filma bo vodil Metod Badjura.

Alkohol je glavni krivec prometnih nesreč v Sloveniji in tudi v ostalih jug. republikah. To so ugotovili na zadnji konferenci zastopnikov avtobusnih in transportnih podjetij iz vse Slovenije. Od 1928 prometnih nesreč leta 1957 so vinjeni vozniki zakrivili 31 smrtnih nesreč, 166 s telesnimi poškodbami in 115 z materialno škodo.

Letošnje Prešernove nagrade so dobili v Ljubljani: Edvard Kardelj, Boris Ziherl, Boris Kraigher, Veno Zupančič, Marij Pregelj, Lojze Potokar, Samo Hubad, Hinko Leskošek in Samo Smerkolj.

V **izboru** jugoslovanske proze za prevod v kitajščino je med 25 srbskimi in hrvatskimi pisatelji tudi 5 Slovencev. To so Ivan Tavčar, Ivan Cankar, ki je zastopan s 4 črticami, Prežihov Voranc, France Bevk in Ciril Kosmač. V kitajščini bo v kratkem izšel tudi Cankarjev Hlapec Jernej z ilustracijami Nore Lavrinove.

V **Sloveniji** imajo 25 ribogojnic in 5 ribjih vališč. V njih pridobe letno 14 milijonov mladic.

Umrli so. V Ljubljani: Dr. Franc Novak, prof. v p., Katarina Pikl, roj Turk, Filip Logar, biv. uslužbenec podjetja Tesar, Anton Jugvič, strojevodja v p., Adolf Podkrajšek, delavec, Marija Brus, žena vlakovodje v p., Marina Obradovič, roj. Stržinar, Ferdinand Čad, tesar, Marjeta Smolnikar, roj. Sajovic, ing. Hinko Golias, nadsvetnik v p., Mira Kreisel, žel, upok., Franc Šuštar, biv. lesni trgovec, Stanko Cestar, Ivan Hartman, uslužbenec Uprave za dohodke pri občini Ljubljana-Center, Stanko Cestar, ročni stavec, Anton Lavrič, pevovodja, Tilka Teger, roj. Pahič, Ivan Pielick, biv. trgovec, Marija Hostnik, dežnikarica, Olga Raučič, vzgojiteljica v p, Janez Krakar, Mišo Stepko, rezervni major in Lovrenc Groznik, žel. upok. v Polju, Rudolf Mehle, električar v Grosuplju, Ivan Žen na Jesenicah, Josip Poljanec, strokovni učitelj v Zagrebu, Terezija Ulčar, roj. Petač v Črnučah, Alojz Glavnik, barvar v Polzeli, Avgusta Polanc, roj. Likar v Celju, Joško Jaklič, šolski nadzornik v p. v Novem mestu, Vili Stegar, bolničar v Polju, Marija Ferin, roj. Turk v Medvodah, Janez Brodnik, kmet v Mednem, Fani Rotman, roj. Rode, vdova po žel. uradniku v Gradišču v Slov. goricah, Franc Kotvik v Pari pri Blokah, Martin Počkaj na Ubeljskem, Jože Sever geometer, šef Kat. uprave v Škofji Loki, Ivan Gabrovšek, orožniški narednik v p. Šmartnu v Tuhinju, Marija Klarič, roj. Obranovič v Mavercu, Franc Klesnik, žel. upok. v Polju, Lojze Roglič, jamomerec rudnika v Hrastniku, Jože Kozelj v Vodicah in Angela Pirnat, roj. Šeme, gostilničarka v Višnji gori.

RAZSTAVA BUKOVEC — ŽIROVNIKOVA

Bukovec je že izven šolskih nalog mnogo slikal v okolici Bs. Airesa. Občutil je vlažnost tukajšnjega ozračja, ki zabrisuje močno kontraste kot jih je pri nas doma zabrisovala meglenost. V suhem bariloškem podnebju so kontrasti neprimerno močnejši, kajti tam je zrak čist tudi v slabem vremenu. Ni čudno, da je slikar med posameznimi predmeti (otoki, vodo, gorami) zaradi telesnih kontrastov potegnil včasih močne črte — mejnice; mehkejši, slikovitejši pa so prehodi na predmetih samih ali v zaporednosti sorodnih, tipičnih predmetov. Gotovo nudi pogled na širino pokrajine slikarju več mikov za risbo in barvitost, kot pogled na gorsko ostenje, ki je privlačnost gorniku — plezalcu. V nasprotju s svojo odlično učiteljico se je Bukovec vendar lotil tudi slikanja gorskih pečin (na razstavi eno olje in dva akvarela) in to z lepim uspehom brez kičevstva; slikarsko, pa tudi z upoštevajem gorske formacije. S posebnim čutom za komplicirani sestav svetlob in senc je naslikal gozd in tuširal celo pragozd. Mož ima velik čut za raznolikost narave.

Metka Žirovnik je — po prejšnji razstavi sodeč — ustvarjala največ v ateljeju in si tam ustvarila nekakšen linearno barven kubističen pogled na predmetnost. Letos je najprej slikala v družbi drugih naših mladih, ki škoda da niso tega tudi razstavili, v Tigrah in postala "mehkejša", bolj slikovita. Toda črne tigrske vode so brez vedrosti, ki je tudi jasno nebo na platno ne prikliče, pač pa vzbuja oboje neko mehko otožnost. Ko je prišla iz Tiger na atlantsko obalo, je to mehkobnost ohranila za iskrenost svojih marin. Niso je zamikale, kot tudi Bukovca ne, bahaške stavbe hotelov, promenade letoviških centrov ali banalno svetlikajočih se morskih (odn. jezerskih) valov, kar bi šlo pri mondenih letoviščarjih celo v denar, ampak je občutila in ovekovečila vse svetlobne spremembe na stavbah, obalah in na morju in njihova medsebojna prelivanja, enkrat tudi s figuralno kompozicijo dveh deklet. Še lepše pride ta decentna slikovitost do izraza na treh monotipijah.

Na slikah iz tujega sveta je pri obeh slikarjih čutiti mnogo slovenstva.

M. Marolt

Kadar nalagaš svoje prihranke, misli predvsem, kdaj in kako jih boš dobil vrnjene. Zato se ne zanašaj samo na lasten preudarek! Vprašaj za nasvet znanca ali prijatelja, ki je mogoče že dvignil iz potrebe svojo naložbo pri "PROMETU" in se boš kaj lahko odločil, komu boš zaupal svoj denar.

PROMET SRL, capital m$n. 100.000,--, (edina družabnika brata Krištof), 25 de Mayo 533 - 3º, Buenos Aires, T. E. 31 - 6435.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Za velikonočne praznike smo imeli v Buenos Airesu izredno lepo jesensko sončno vreme. Zato so se rojaki lahko v velikem številu udeleževali velikonočnih obredov tako v Slovenski kapeli na Ramon Falconu, kakor tudi v vseh ostalih slovenskih središčih na področju Vel. Buenos Airesa. V vseh teh središčih je bila na velikonočno soboto tudi blagoslovitev velikonočnih jedi.

Mladinski Dom prvak v namiznem tenisu

Zaradi napačnega tolmačenja besed igralca Mladinskega doma g. Fajfarja je poročevalec v zadnjem poročilu o športnih dnevih pripisal zmago v namiznem tenisu moštvu Našega doma. V razgovoru z imenovanim igralcem je poročevalec razumel, da je Fajfar izgubil odločilno tekmo s Padovanom, v resnici pa je izmagal z rezultatom 2:1 (16:21, 21:19, 21:14). S to zmago je moštvo Mladinskega doma premagalo moštvo Našega doma in si zasluženo priborilo pokal. Končni položaj v naminem tenisu je: 1.) **Mladinski don** 3 točke (13 dobljenih iger in 2 izgubljeni) 2.) Naš dom 2 točke (10:5); 3.) SFZ Moron 1 (4:11), SFZ Lanus 0 (2:13):

B.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. **Franca Medica** in njegove žene ge. **Anice, roj. Smolič,** v Bario San Roque v Moronu se je rodil sin Franc. Družino g. **Andreja Jelena** in njegove žene ge **Zinke, roj. Skvarča,** je pa razveselila hčerka. Srečnim družinama naše čestitke.

SAN MARTIN

Delo za lastni dom lepo napreduje. V nedeljo, 30. marca, je bil v farni dvorani drugi splošni sestanek Slovencev iz San Martina in okolice. Udeležilo se ga je nad 60 oseb. Sestanek je začel g. svetnik Škulj, nadaljeval ga je g. Gabrenja. Poročilo o zemljiščih, ki so na razpolago za lastni društveni dom, je podal g. Pavlovčič Oskar, poročilo o obliki društva pa g. Smersu. O društvenih financah in o višini deleža je govoril g. Potočnik. Po daljši debati k vsem podanim poročilom je bilo sklenjeno, da se ustanovi v San Martinu zadruga, ki bo zgradila in vodila društveni dom. Delež znaša $ 1.000 in se bo v izjemnih primerih z odobritvijo odbora lahko plačeval v obrokih. Dalje je dobil pripravljalni odbor potrebna pooblastila glede nakupa zamljišča. Tudi so bili določeni zaupniki za posamezne okraje, ki bodo obiskali vse slovenske domove in povabili vse rojake, da se vpišejo v zadrugo. Posebej moramo naglasiti, da se za lastni društveni dom zlasti zanima mladina iz San Martina in okolice.

LANUS

V nedeljo 25. maja bo v novi cerkvi, ki jo grade v Slovenski vasi, prvikrat sv. maša. Spored vseh slavnosti tega dne bo objavljen pravočasno.

Vsak teden ena

NA OKNU DEVA JE SLONELA...

Na oknu deva je slonela,
ki komaj šestnajst let je štela,
in šest je kit na glavci imela,
na desno tri, na levo tri.

Po polju pa nekdo prihaja,
iz čisto tujega je kraja
in šest mu brk pod nosom maja,
na desno tri, na levo tri.

Klobuk si doli z glave sname,
pod oknom se ljubezen vname
in šest poljubov devi vzame,
na desno tri, na levo tri.

Očetu hudo se zameri,
ker živel je po stari veri,
pa fantu šest klofut odmeri,
na desno tri, na levo tri.

SLOVENSKI DAN

SPORED

BELA NEDELJA
13. aprila 1958

SLOVENSKA PRISTAVA
Moron-Castelar
Monte 1850

Ob 10: sv. maša, pri kateri bodo peli združeni pevski zbori.

Ob 12: kosilo.

Ob 15.30: zaključna tekma v odbojki: NAŠ DOM San Justo in SFZ Morón; nato mimohod športnikov in razdelitev pokalov.

Razstava publikacij Slovenske kulturne akcije in oljnatih slik iz Bariloč in Mar del Plata (gdč. Žirovnik in g. Bukovec).

Veliko pozornost bodo vzbudili skavti, ki se bodo utaborili na Pristavi.

Ves čas bodo delovali: slaščičarna SPD, bar "NAŠ DOM" in stojnice, kjer boste lahko dobili vse: od "mačka v žaklju" de čevapčičev in ražničev...

Na sporedu je še posebna točka, ki bo presenetila vse rojake na prireditvi...

Ob 16.30: zabavni del ob spremljavi "Harmony Jazza".

Dohodki prireditve so namenjeni socialnemu fondu na naše rojake, ki so potrebni nujne pomoči.

V primeru slabega vremena bo prireditev prihodnjo nedeljo.
Vabi in prireja DRUŠTVO SLOVENCEV s sodelovanjem slovenskih organizacij.

SLOVENCI PO SVETU

USA

Med slovenskimi pevskimi zbori v Clevelandu že lepo vrsto let uspešno deluje Glasbena matica. Poleg rednih koncertov prireja tudi predstave svetovnih klasičnih oper v slovenskem jeziku. To umetnost v Clevelandu gojijo že nad 30 let, saj že toliko let nastopajo slovenski pevci v raznih operah v dvorani Slovenskega narodnega doma. Najprej je začela nastopati z operami Zarja, od leta 1940 pa s tem delom nadaljuje Glasbena matica. Tako so doslej šle preko odra Slovenskega narodnega doma v Clevelandu opere Traviata, Rigoletto, Seviljski brivec, Pagliacci, Cavalleria Rusticana, Figarova svatba, Carmen in druge. Ko so se svoj čas diletanti je lotevali uprizoritve navedenih oper, so za nosilce glavnih vlog povabili poklicne pevce kot goste, pri Glasbeni matici pa tudi te vloge pojejo njeni člani sami.

Lani je Glasbena matica uprizorila Jules Massenetovo pasijonsko opero Marija Magdalena. To delo je bilo tedaj v Ameriki prvikrat uprizorjeno v operni obliki in to v slovenščini. Dotedaj so ga izvajali samo kot oratorij. Lanska predstava je odlično uspela. Občinstvo je že tedaj izrazilo željo, naj bi Glasbena matica uprizoritev te opere ponovila. Tej želji je zbor ustregel ter je Massenetovo opero Marija Magdalena znova postavil na oder v nedeljo 30. marca t. l. Tudi ta nastop pevcev Glasbene matice je dosegel popolen uspeh.

'Slovenski nagelj" se imenuje slovenska plesna skupina pri slovenski fari sv. Janeza v Milwaukee. Vodijo jo kot predsednik Jože Dergan, podpredsednik Marjan Zovič, tajnica ga Zofi Rifelj, blagajničarka ga Francis Dergan, duša vsega društva je pa ga Dari Strmšek, učiteljica plesa. Društvo ima tri skupine: malčke, naraščaj in odrasle. Plesna skupina nastopa ob najrazličnejših priložnostih. Tako je za svoj nastop žela velike uspehe ob proslavi 5 letnice slovenske radijske ure in na materinski proslavi. Slovenski malčki so nastopili z rajalnimi nastopi tudi na televizijski postaji, vse tri skupine pa v stadionu na glasbenem festivalu. V lanskem novembru so člani Slovenskega nagelja z velikim uspehom nastopili poleg drugih narodnosti na Holiday Folk Fair pred 40.000 gledalci. Podali so tedaj tudi živo sliko Kralja Matjaža.

Dne 20. decembra so slovenski plesalci lepo predstavili Slovence na sporedu, ki ga je pripravil krajevni muzej. Pred velikim, z narodnimi motivi okrašenim božičnim drevesom, je cerkveni zbor pod vodstvom Ernesta Majheniča zapel božične pesmi. Plesalci v narodnih nošah so zaplesali ob zvokih harmonike Franca Sezone. Slovenski

ZAGARANTIRAJTE SI SVOJO DENARNO NALOŽBO

- NAJVIŠJE OBRESTI
- TRDNO GARANCIJO
- TAKOJŠNJO VRNITEV VAM NUDI

DAYDAM
VIAMONTE 448 - 6º. piso

Naložba na visoke obresti je stvar zaupanja. Pozanimajte se o našem poslovanju pri tistih, ki z nami že sodelujejo.

PO ŠPORTNEM SVETU

Čez dva meseca se bo pričelo na Švedskem svetovno prvenstvo v nogometu. Na te tekme se je po izločilnih tekmah priborila tudi Jugoslavija, ki bo igrala v skupini B. To skupino tvorijo: Francija, Jugoslavija, Paraguaj in Škotska. Jugoslovansko moštvo se pod vodstvom A. Tirnaniča pripravlja za to prvenstvo. Pozimi, ko ni bilo mogoče trenirati zaradi snega, so izbrani igralci smučali in telovadili, da bi ostali v formi. Moštvo bodo predvidoma sestavljali naslednji igralci: Beara in Krivokuša v golu, potem pa še Irović, Vidinić, Čaraković, Černović, Šantec, Boškov, Popović, Klaperović, Petaković, Lipotković, Zebec, Jušković, Munjić, Milutinović, Sekularac, Matuh, Organić. V sodniškem zboru je tudi znani Lemesić.

Jeseničani so letos že drugič osvojili državno prvenstvo v hokeju na ledu. Premagali so letos vse naprotnike: Ljubljano s 5:2 in 11:1; Partizana z 8:0 in 5:0, Rdečo Zvezdo z 11:0 in 7:0 ter Zagreb z 10:0 in 10:0. Za Jeseničane so igrali Novak, Gregorič, Brun, Kristan, Turnšek, Trebušak, Valentar, Klinar, Dolinar, Čebulj B. in N. Tišler. Drugo mesto je zasedla Ljubljana.

Uruguaj: Argentina 1:0. V nedeljo je v Montevideo argentinsko državno moštvo po zelo slabi igri izgubilo z 1:0. Ta tekma bi morala biti za Liptonov pokal, pa so v zadnjem trenutku obe Zvezi odpovedali značaj tekme in so igrali bolj za trening, v vidu, da bo Argentina igrala na svetovnem prvenstvu na Švedskem. Časopisi in športni kritiki zelo kritizirajo državno moštvo in trenerja Stabile-ja.

Vsakoletno — že 104-to — veslaško tekmo med univerzama iz Cambridgea in Oxforda je letos osvojil osmerec Cambridgea. Dosedaj je dosegel Cambridge 58 zmag, Oxford 45, enkrat pa sta oba osmerca istočasno prišla na cilj.

V Luksemburgu in Nemčiji so odigrali prejšnji teden naslednje izločilne tekme za XI. Svetovno mladinsko prvenstvo F.I.F.E. v nogometu: Luksemburg : Nemčija 3:1; Madžarska : Turčija 1:0; Španija : Anglija 2:2, Jugoslavija : Poljska 3:1, Italija : Češkoslovaška 3:2.

SLOVENCI PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

otroci so imeli ljubek prizorček, v katerem so prikazali slovenske božične običaje pri jaslicah. Po tej slavnosti so odprli slovensko razstavo. Razstavljen je bil zemljevid Slovenije, lepe fotografije so pa prikazovale slovenske planine v zimskem čaru, Blejsko ter Bohinjsko jezero in razna slovenska zdravilišča. Razstavljena so bila tudi slovenska ročna dela z narodnimi motivi, prav tako tudi slovenska suha roba, slovenska narodna noša, sv. Miklavž z zborom angelnov in parkljev v naravni velikosti. Ga Svetličeva je vse obiskovalce razstave pogostila s pristnimi slovenskimi božičnimi poticami. Naslednjega dne je ta plesna skupina znova nastopila na televizijski postaji. Ob tej priložnosti je podpredsednik društva g. Zovič v kratkih obrisih podal zgodovino slovenskega naroda. Tako milvoški rojaki ne opuste nobene priložnosti, da ne bi domačinov seznanjali z lepimi slovenskimi običaji ob velikih cerkvenih praznikih ter z zgodovino in naravnimi lepotami slovenske domovine.

Ameriški in Kanadski Slovenci bodo meseca junija t. l. romali v Lurd. Romanje bo vodil g. p. Odilo Hajnšek.

AVSTRALIJA

Dne 13. marca t. l. je v Penshurstu v 58 letu starosti zadela kap Janeza Grassmayerja, biv. tovarnarja v Tržiču na Gorenjskem. Naslednje jutro so krsto prepeljali v župno cerkev St. Declan's v Penshurstu, kjer sta imela za pokoj njegove duše maši Rev. Fr. J. Breen in dr. Mikula. Pogrebne obrede je ob asistenci p. Bernarda Ambrožiča in Rev. Breena opravil dr. Mikula, osebni prijatelj pokojnikove družine iz prvih povojnih let, ko je rajni Grassmayer po odhodu iz Slovenije živel v župniji Hodiše ob Vrbskem jezeru na Koroškem, odkoder je odpotoval v Avstralijo. V Sydneyu si je s svojo družino znova ustvaril lepo življenje v novem podjetju.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. April 1958. Vsebina. Angelske besede v jutru vstajenja (**Dr. Milan Kopušar**); Imagen y semejanza de Dios (**Joe Juck**); Papeški molitveni namen za april (**Alojzij Košmerlj**); Vstajenje iz greha (**Zora Piščanec**); Kristus tolažnik v neskladnosti tega sveta (**A. L.**); Blagri (**O. Charles**); Velika nedelja (**Ljubka Šorli**); Meja (**Gregor Hribar**); Velikonočna raglja (**—x**); Petnajstim v spomin (**Zora Piščančeva**); Čarovnik in slepar (**A. Merkun**); **Po svetu**; Don Kamilo (**Guareschi-Jurak**); Božič na Poljskem (**R. J-c**); Religija in družba (**Boris Koman**); **Dekle** današnjega časa (**N. T. Kr.**); Pred križanim (**Ljubka Šorli**); Vesti iz domovine; Katoliška Cerkev na Angleškem (**Dr. St. Mikolič**); Med Slovenci po svetu; Tri minute dobre volje in otroška priloga **Božje stezice**.

Katoliški misijoni, april, 1958. Vsebina: Kruh sovraštva (**Poslovenil-nik**) Rosite Ga, nebesa (**Škender**); Večerni zvon (**Lojze Demšar**, S. P.); Rim, Atene, Nairobi in nazaj (**Maksimilijan Jezernik**); Slovo (**Vladimir Kos**); Misijonski darovi; Urednikovi misijonski zapiski Preobljudenost na Japonskem; Po misijonskem svetu; Iz Kasijskih hribov (**Pavel Bernik**); Misijonarjev Očenaš (**Škender**); Škof Baraga je naš (Prizorček v verzih. Napisal **Lentulus**); Barago na oltar !— Bolimo za Baragovo beatifikacijo; Iz pisem slovenskih misijonarjev.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Mladinski sklad Društva Slovencev nujno potrebuje več sredstev. Prosili smo vse Slovence, tudi tiste, ki niso člani Društva Slovencev, da darujejo po dva pesosa na mesec v mladinski sklad. Po vesteh, ki jih imamo, so ljudje pripravljeni to plačati. Sedaj pa prosi in vabi Društvo Slovencev, da bi se javile osebe, ki bi bile pripravljene v posameznih okoliših **pobirati te prispevke.** Vse, ki so pripravljeni prevzeti nase to žrtev za našo mladino, prosimo, da to javijo po telefonu Društvu Slovencev (Telef. 69-9503) ali pa se zglasijo v Slovenski pisarni, kjer bodo prejeli nabiralne bloke.

Vse slovenske žene in dekleta lepo naprošamo, da za III. Slovenski dan doprinesejo čim lepši uspeh prireditve s pošiljkami peciva. Dohodki prireditve so namenjeni vsem pomoči potrebnim rojakom. Darove hvaležno sprejemajo prireditelji v soboto 12. aprila v Slovenski hiši in na Pristavi, v nedeljo dne 13. aprila pa na kraju prireditve.

OBVESTILA

Redni članski sestanek Slov. kat. akad. starešinstva bo v soboto dne 12. aprila ob 19. uri v prostorih Slovenske hiše na Ramon Falcon 4158. Na sporedu je predavanje. Lepo vabi vse člane **odbor.**

Založba Slovenske kulturne akcije naznanja, da bo na razstavi knjig SKA na Slovenskem dnevu v nedeljo dne 13. aprila 1958, ki bo na Pristavi v Moronu, na razpolago tudi nova knjiga: Ruda Jurčec, LJUBLJANSKI TRIPTIH. Knjiga obsega 200 strani. Cena, broš.: 40.—, vez.: 55,— pesov.

I. kulturni večer SKA v letošnji redni sezoni bo v soboto 19. t. m. ob sedmih zvečer v Bullrichevi dvoranici, Sarandi 41, Capital. **Večer priredi** filozofski odsek, predava pa **prof. dr. Milan Komar** o temi: **Podoba človeka v Ajshilovih tragedijah.** Posebnih povabil ne bo.

Občni zbor Družabne pravde bo dne 1. maja, na praznik sv. Jožefa Delavca, v prostorih Slovenske hiše na Ramon Falconu. Ob 9. uri bo sv. maša, nato proslava 10. letnice v dvorani in potem redni občni zbor. Na to proslavo vabimo poleg članov tudi vse slovenske rojake.

Vse športnike prosimo, da se udeleže zaključka mladinskih športnih prireditev, ki bo na Slovenski dan v nedeljo dne 13. aprila ob 15. uri popoldne na Slovenski pristavi v Moronu.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 571282

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante
Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

V NEDELJO, 4. MAJA POPOLDNE
bodo vse rojake, stare in mlade, razveselili s svojim žgolenjem
LANUŠKI PEVČKI
ki bodo pod vodstvom gospodične
Virant Zdenke priredili
KONCERT
z bogatim sporedom slovenskih otroških, domovinskih in verskih pesmic.
Nič tako ne ogreje slovenskega srca v tujini, kot petje otroških duš o domovini...!
★
Rojaki, lepo vabljeni!
★
Uro in kraj koncerta bomo najavili kasneje.

Pakete za Evropo
vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najbolje in najceneje pošilja
Jadran - Pak
Charcas 767. Blizu Retira. TE 31-8788
Buenos Aires
Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.
Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na
ZDENKA KALEČAK
Casilla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.
Znatno znižane cene!

✝

Na veliki petek, 4. aprila 1958, je v Bogu zaspala članica Društva Slovencev

gospa ANA LOGAR

Njeno truplo so na veliko soboto položili k zadnjemu počitku na pokopališču v San Justo. Naj ji bo ohranjen med nami lep spomin, za pokoj njene duše pa molimo.

Društvo Slovencev

Buenos Aires, 5. aprila 1958.

Slovenska fantovska zveza in **Slovenska dekliška organizacija** skupno z **mladinskim odsekom** Društva Slovencev pripravljajo za **nedeljo 20. aprila**
MATERINSKO PROSLAVO
Na sporedu je igrica
PAVELČKOVA PIŠČALKA
Začetek ob 17. uri v cerkveni dvorani v Ramos Mejia.
Vsi isgreno vabljeni.

LOJZE NOVAK
izključno zastopstvo
BUMAR, S. R. L.
Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083
Ramos Mejia
nudi slovenski skupnosti po najboljših cenah — tudi na dolgoročna odplačevanja — najbolje električne hladilnike, televizijske aparate, pralne stroje, štedilnike, radijske aparate, kolesa, električne črpalke za vodo, ventilatorje, šivalne stroje in vse druge potrebščine za dom.
PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

"EUROPAK"
CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje
T. E. 30 - 5224 Buenos Aires
pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.
Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine.
Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. **Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani.**
Prodaja ladijskih in letalskih voznih kart za vse ladijske ter letalske družbe po uradnih cenah.
Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30
Naročila in denarna nakazila pošiljajte na:
EUROPAK — CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER (80)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Bernardka je razumela. Planila je kvišku, bleda kot apno.

"To je strašno," je kriknila. "Ne more biti... nočem tega..."

"Dobro te razumem, uboga mala" prikima župnik. "Res ni malenkost."

Bernardka je padla nazaj, lovila sapo, ihtela in vedno znova jecljala:

"Nočem tega... Ne, nočem tega..."

"Da, da, vem," reče župnik. "Toda kaj je mogoče napraviti proti temu?"

Sedaj je pričel hoditi sem in tja z rokami na hrbtu. Tišino je motilo samo prasketanje ognja in otroški jok deklice. Nazadnje je Peyramale obstal pred Bernardko.

"Ali ti sestre v bolnici in v šoli niso bile zelo ljube", je vprašal.

"O da, zelo, zelo ljube, gospod župnik," zjeclja Bernardka.

"Ali si ne moreš predstavljati, da bi bila nekoč ena izmed njih?"

"Ne, moj Bog, to je zame preveč," se je v solzah prestrašila Bernardka. "Zakaj mi niste pustili, da bi bila za služabnico pri gospe Milletovi?"

Peyramale ji je mehko položil roko na glavo.

"Vse vem, otrok moj. Življenje v svetu je življenje v svetu... K trem svetim zaobljubam pa ne smejo nikogar siliti. Položi jih tisti, ki hrepeni z vso dušo, da bi se žrtvoval Bogu. To je stroga zahteva. Tretja obljuba, obljuba pokorščine, ta se ti zdi pač najtežja, dušica. Gospej si bila poslušna, seveda. Sicer pa si svojevoljna in svobodoljubna oseba. Gospod škof ima prav. Vprašal je: Ali moremo malo Soubirous, h kateri se je nagnila sama preblažena Devica, pustiti, da teka kakor divjak okoli? Sveti Oče in njegovi kardinali se bodo posvetovali zavoljo njenih prikazovanj in čudežev in ona hoče živeti kakor živijo vse druge ženske? Ne, ne, je dejal gospod škof, Bernardka je dragocena cvetka in moramo jo vzeti v varstvo... Si slišala, otrok moj?"

Bernardka sedi globoko sklonjena in ne da odgovora.

"Pred dolgim časom sem ti rekel: Z ognjem se igraš, o Bernardka!" obudi spomine Peyramale. "Toda nisi sama kriva, da se igraš z ognjem. Tvoja Gospa je nebeški ogenj, Bernardka. Povišala te je nad vse ljudi. Prav res je mogoče, ma petite, da bo tvoje ime preživelo tvojo smrt. Misliš mar, da nisi obvezana za nobeno stvar? Ali hočeš nenadoma preobrniti usodo in postati služkinja pri stari vdovi? Nebo te je izvolilo, moja draga, in ne ostane ti drugega, kakor da ti sedaj izvoliš nebo in sicer z vso dušo. Ali ni res? Torej...

"O, da, res je," dihne Bernardka po dolgem molku.

Peyramale je omečil glas.

"Kmalu bo prišel sem škof Forcade iz Neversa. Prijazen gospod, niti polovico tako krtačast, kakor naš škof. Vprašal te bo po tem in onem, in ti mu boš odgovarjala, popolnoma odkrito in kakor ti je na srcu. Njemu je podrejena materinska hiša neverskih sestra, ki jih že od mladosti dobro poznaš. Pravila tega reda so lepa in plemenita in sestre tam niso nikake kletne cvetice, temveč stoje sredi praktičnega življenja. Menda ne misliš, da je bolje služiti pri tujih ljudeh ali prati tuje perilo..."

Bernardka, ki se je popolnoma pomirila, ni dvignila pazljivih oči s Peyramalea, ki je spet pričel hoditi po sobi.

"Še nekaj," je dejal nenadoma. "Ti bi si prej jezik odgrizla, preden bi me česa prosila. Toda le predobro vem, kako ti stanejo družine na moč teži srce. Tvoji starši si prizadevajo, toda nimajo prave sreče in ne razumejo gospodarstva. In sedaj, Bernardka, tu je moja roka: Obljubim ti, da bodo tvoji v gornjem Lapaca minu še prej, preden boš ti zapustila Lurd. In jaz sam bom pazil, da tokrat ne bo šlo spet kaj narobe...

Peyramale ji moli svojo mogočno dlan, v kateri dekličina kar izgine. Nenadoma pa se je sklonila preko župnikove roke in jo poljubila.

"Tako, in to bi bilo vse," zamrmra Peyramale. Ko pa se je hotela posloviti, jo je z zgrbančenim čelom poklical nazaj.

"Ne, še ni vse, Bernardka".

Njegov glas je bil tih in globok. Že tedaj, ko je zardel do čela, mu je bilo težko govoriti. Sedaj mu je še težje. Z mnogim onegavljenjem je nažgal petrolejsko svetilko.

"Razumi me prav, Bernardka," je šepetal predse. "Verujem ti. Res, verujem ti. Prepričala si me. Samo v eni točki se ne morem znebiti dvoma. Motijo me namreč besede "L'immaculada Councepciou." Vse, kar je sicer tvoja Gospa rekla, je neposnemljivo kakor življenje in nihče bi si tega ne mogel zmisliti. Ti dve besedi pa zvenita tako poudarjeno in tako sta dokončni, da kažeta, kakor bi ju izrekel trdovraten teolog in ne Preljubljena, ki si jo gledala. Zberi sedaj vse sile, draga duša, preišči spomin in vest. Ali ti ni besede le kdo prišepnil in ti si jih v svoji zamaknjenosti razumela kot Gospejini besedi? Strašno resno vprašanje je to, Bernardka. Kot lurški župnik in kot član preiskovalne komisije ti ne smem prav nič prigovarjati. Če bi se pa mogla spomniti na tistega, ki je prvi imenoval ti dve besedi, če priznaš možnost, da si bila trudna, zasanjana, nepazljiva in da ti je samo pozneje prišlo, kakor da je Gospa sama rekla ti dve besedi, potem se bo nemara marsikaj predrugačilo. Morala bi pred komisijo to edino izpoved preklicati. Gospejino bitje bi ne bilo več tako točno označeno, kakor sedaj in poročilo bi znova povzeli. Me razumeš? O, dovolj si modra, da me razumeš. Res ni župnikova stvar, da tako govori s teboj. Če pa prekličeš to edino točko, potem ni povsem nemogoče, da bi se zate kje v širnem svetu odprla mišja luknja, v kateri bi mogla živeti navadno življenje... Ali bočeš časa za premislek?"

Ogenj je prasketal, luč je pela. Dva človeka sta globoko dahnila. Mrzel piš je potegnil skozi špranjo v vratih. Bernardka je nemo strmela v petrolejko, kakor da jo zanima samo dolg plamen, ki je pričel oblizovati steklo.

"Ne potrebujem časa za premislek", je rekla nazadnje. "Nisem vas nalagala, gospod dekan..."

Peyramale je privil plamen.

"Kdo govori o laži?"

Bernardka se mu je nasmehnila.

"In tudi nočem iti v mišjo luknjo..."

Osemintrideseto poglavje

BELE ROŽE

Tarbeški škof je sedaj kot najbolj nezaupljiv nasprotnik premagan. Sklonil se je pred petimi nasprotstvi, ki so ležali v petih velikih čudežih massabielskega izvira in ki jih naravo znanstvena stran preiskovalne komisije ni mogla pojasniti s pomočjo človeškega razuma. Nasprotstva pa so bila sledeča:

Prvo nasprotstvo je bilo med navidezno ničnim zdravilnim sredstvom in med velikim uspehom. Drugo nasprotje med istim zdravilnim sredstvom in med različnimi boleznimi, ki jih je taisti studenec ozdravljal. Tretje nasprotje je bilo med kratkim delovanjem zdravilnega sredstva in med dolgo uporabo medicinsko predpisanih zdravil. Četrto nasprotje je bilo med trenutnim delovanjem zdravilnega sredstva in med dolgoletno brezuspešnostjo drugih zdravil. In končno peto nasprotje med kronično naravo preiskanih bolezni in med nenadnim ozdravljenjem. Teh nasprotij niso mogli tajiti niti duhovi, ki so znanstveno in z voljo pregledali dokumentirana dejstva in čeprav so imeli paciente in zdravnike za nepoštene propagandiste čudežev. Za Bertnanda Severa Laurencea pa je teh pet pasprotij pomenilo trden temelj, na katerega je lahko naslonil svoje pastirsko pismo, v katerem je končno priznal nadnaravno bistvo prikazovanj in lurških ozdravljenj. Obenem pa je škof v svojem pastoralnem pismu, ki je bilo pisano z izredno bistroumnostjo, podvrgel svojo sodbo "sodbi glavarja Kristusovega na zemlji, ki je postavljen, da vlada Cerkev božjo."